Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA PRĪTA PIKAMĒES [*PRIIT PIKAMÄE*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2022. gada 2. jūnijā [1]

Apvienotās lietas C-245/21 un C-248/21

Bundesrepublik Deutschland vertreten durch Bundesministerium des Innern, für Bau und Heimat
pret
MA,
PB (C-245/21)
un
LE (C-248/21)

(*Bundesverwaltungsgericht* (Federālā administratīvā tiesa, Vācija) lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Regula (ES) Nr. 604/2013 – Tās dalībvalsts noteikšana, kas ir atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu – Attiecīgās personas pārsūtīšana uz dalībvalsti, kas ir atbildīga par tās pieteikuma izskatīšanu – 27. un 29. pants – Pārsūtīšanas apturēšana Covid-19 pandēmijas dēļ – Saikne ar tiesību aizsardzību tiesā – Ietekme uz pārsūtīšanas termiņu

I. Ievads

1. Lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu, ko *Bundesverwaltungsgericht* (Federālā administratīvā tiesa, Vācija) iesniedza saskaņā ar LESD 267. pantu, ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 604/2013 (2013. gada 26. jūnijs), ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm [2], 27. panta 4. punktu un 29. panta 1. punktu.

2. Šie lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu tika iesniegti strīdos starp trim trešo valstu pilsoņiem un Vācijas Federatīvo Republiku par *Bundesamt für Migration und Flüchtlinge* (Federālā Migrācijas un bēgļu pārvalde, Vācija, turpmāk tekstā – "Pārvalde") pieņemtajiem lēmumiem, ar kuriem viņu patvēruma pieteikumi tika atzīti par nepieņemamiem, konstatējot, ka nepastāv viņu piespiedu izraidīšanas aizliegums, tika izdots rīkojums par viņu piespiedu izraidīšanu uz Itāliju un noteikts ieceļošanas un uzturēšanās aizliegums. Lēmumus par pārsūtīšanu uz Itāliju – dalībvalsti,

[1] Oriģinālvaloda – franču.

[2] OV 2013, L 180, 31. lpp. (turpmāk tekstā – "Dublinas III regula").

kuru Vācijas iestādes uzskatīja par atbildīgo par šo patvēruma pieteikumu izskatīšanu saskaņā ar Dublinas III regulu, – apturēja pati Pārvalde, pamatojoties uz to, ka šo lēmumu izpilde Covid-19 pandēmijas dēļ bija faktiski neiespējama.

3. Šīs lietas dod Tiesai iespēju lemt par tiesiskajām sekām, kādas rada lēmums apturēt pārsūtīšanu, ko pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts administratīvās iestādes pieņēmušas, ņemot vērā problēmas, ko rada pandēmija kā parādība, kas ir būtiski traucējusi kopējās Eiropas patvēruma sistēmas pienācīgu darbību. Konkrētāk, Tiesai būs jāizlemj, vai šāda lēmuma par apturēšanu rezultātā tiek pārtraukts pārsūtīšanas termiņš vai, ja pārsūtīšana netiek veikta šajā termiņā, ja dalībvalsts, kas ir atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikumu izskatīšanu, ir atbrīvota no pienākuma uzņemties atbildību par attiecīgo personu, un atbildība par šīs personas patvēruma pieteikuma izskatīšanu tiek nodota dalībvalstij, kas iesniedz pieprasījumu. Ņemot to vērā un ņemot vērā pandēmijas turpināšanos, šie gadījumi ir ļoti svarīgi kopējās Eiropas patvēruma sistēmas pārvaldībai.

II. Atbilstošās tiesību normas

A. Savienības tiesības

4. Dublinas III regulā ir paredzēti kritēriji un mehānismi, lai noteiktu dalībvalsti, kas ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kurš iesniegts kādā no dalībvalstīm. Šajā ziņā regulas 4., 5. un 19. apsvērumā ir noteikts:

"(4) [Eiropadomes] Tamperes [īpašās 1999. gada 15. un 16. oktobra] sanāksmes secinājumos arī ir noteikts, ka [kopējā Eiropas patvēruma sistēmā] īsā laikā būtu jāiekļauj skaidra un praktiski realizējama metode, lai noteiktu dalībvalsti, kas ir atbildīga par patvēruma pieteikuma izskatīšanu.

(5) Šādai metodei vajadzētu balstīties uz objektīviem un taisnīgiem kritērijiem gan attiecībā uz dalībvalstīm, gan konkrētajām personām. Tai jo īpaši būtu jāparedz iespēja ātri noteikt atbildīgo dalībvalsti, lai garantētu starptautiskās aizsardzības noteikšanas procedūru faktisku pieejamību un nekavētu sasniegt starptautiskās aizsardzības pieteikumu ātras izskatīšanas mērķi.

[..]

(19) Lai nodrošinātu attiecīgo personu tiesību efektīvu aizsardzību, būtu jānosaka juridiskās garantijas un tiesības uz efektīviem aizsardzības līdzekļiem attiecībā uz lēmumiem par pārsūtīšanu uz atbildīgo dalībvalsti, jo īpaši saskaņā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pantu. Lai nodrošinātu starptautisko tiesību ievērošanu, efektīvi aizsardzības līdzekļi pret šādiem lēmumiem būtu jāattiecina gan uz šīs regulas piemērošanas, gan juridiskās un faktiskās situācijas pārbaudi dalībvalstī, uz kuru pārsūta pieteikuma iesniedzēju."

5. Šīs regulas 27. panta 3. un 4. punktā ir noteikts:

"3. Pārsūtīšanas lēmumu apelācijas vai pārskatīšanas nolūkos dalībvalstis savos tiesību aktos paredz, ka:

a) apelācija vai pārskatīšana attiecīgajai personai dod tiesības palikt attiecīgajā dalībvalstī līdz brīdim, kad kļūst zināms apelācijas vai pārskatīšanas rezultāts; vai

b) pārsūtīšanu automātiski aptur un šāda apturēšana beidzas pēc konkrēta saprātīga termiņa, kura laikā tiesa pēc rūpīgas un padziļinātas izskatīšanas pieņem lēmumu par to, vai apelācijai vai pārskatīšanai būs apturošs spēks; vai

c) attiecīgajai personai ir iespēja saprātīgā termiņā pieprasīt, lai tiesa aptur pārsūtīšanas lēmuma izpildi līdz brīdim, kad kļūs zināms apelācijas vai pārskatīšanas rezultāts. Dalībvalstis nodrošina, ka ir pieejams efektīvs tiesiskās aizsardzības līdzeklis, apturot pārsūtīšanu līdz brīdim, kad tiks pieņemts lēmums par pirmo apturēšanas pieprasījumu. Lēmumu par to, vai apturēt pārsūtīšanas lēmuma izpildi, pieņem saprātīgā laikposmā, tomēr dodot iespēju rūpīgai un padziļinātai apturēšanas pieprasījuma izskatīšanai. Ja tiek pieņemts lēmums neapturēt pārsūtīšanas lēmuma izpildi, tajā norāda apsvērumus, kas ir tā pamatā.

4. Dalībvalstis var paredzēt, ka kompetentās iestādes var nolemt rīkoties *ex officio*, lai apturētu pārsūtīšanas lēmuma izpildi līdz brīdim, kad kļūs zināms apelācijas vai pārskatīšanas rezultāts."

6. Minētās regulas 28. panta 3. punkta trešajā daļā ir paredzēts:

"Ja persona tiek aizturēta saskaņā ar šo pantu, minētās personas pārsūtīšanu no pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts uz atbildīgo dalībvalsti veic, cik drīz vien praktiski iespējams un vēlākais sešās nedēļās no brīža, kad cita dalībvalsts ir netieši vai tieši akceptējusi pieprasījumu uzņemt vai uzņemt atpakaļ attiecīgo personu, vai no brīža, kad pārsūdzībai vai pārskatīšanai vairs nav apturoša spēka saskaņā ar 27. panta 3. punktu."

7. Šīs pašas regulas 29. panta 1. un 2. punkts ir formulēts šādi:

"1. Pieteikuma iesniedzēja [..] pārsūtīšanu no pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts uz atbildīgo dalībvalsti veic [..] cik vien iespējams īsā laikā un, vēlākais, sešos mēnešos no dienas, kad akceptēts citas dalībvalsts pieprasījums uzņemt vai uzņemt atpakaļ attiecīgo personu, vai no dienas, kad pieņemts galīgais lēmums par pārsūdzību vai pārskatīšanu, ja tas aptur pārsūtīšanu saskaņā ar 27. panta 3. punktu.

[..]

2. Ja pārsūtīšana nenotiek sešu mēnešu termiņā, tad atbildīgā dalībvalsts tiek atbrīvota no pienākuma uzņemt vai uzņemt atpakaļ attiecīgo personu un atbildība tiek nodota pieprasījuma iesniedzējai dalībvalstij. Šo termiņu var pagarināt, ilgākais, līdz vienam gadam, ja pārsūtīšanu nevar veikt attiecīgās personas ieslodzījuma dēļ, vai, ilgākais, līdz astoņpadsmit mēnešiem attiecīgās personas bēgšanas gadījumā."

B. Vācijas tiesības

1. Likums par patvērumu

8. *Asylgesetz* (Likuma par patvērumu) 29. pants attiecas uz nepieņemamiem patvēruma pieteikumiem. Tā 1. punktā tostarp ir noteikts:

"Patvēruma pieteikums nav pieņemams, ja

1. cita valsts ir atbildīga par patvēruma procedūras veikšanu

a) saskaņā ar [Dublinas III regulu] vai

b) pamatojoties uz citām Eiropas Savienības tiesību vai starptautiska līguma normām,

[..]."

9. Likuma par patvērumu 34.a pants "Lēmums par piespiedu izraidīšanu" (izvilkumi) ir izteikts šādi:

"(1) Ja ārvalstnieku ir paredzēts pārvietot uz drošu trešo valsti (26.a pants) vai uz valsti, kas ir atbildīga par patvēruma procedūras veikšanu (29. panta 1. punkta 1) apakšpunkts), [Pārvalde] pieņem lēmumu par piespiedu izraidīšanu uz šo valsti, tiklīdz ir droši zināms, ka to tur varēs izpildīt. [..] Lēmums ir izpildāms bez iepriekšēja brīdinājuma un nekavējoties. Ja lēmums par piespiedu izraidīšanu nevar tikt pieņemts saskaņā ar [šā punkta] pirmo vai otro teikumu, Pārvalde brīdina [attiecīgo personu] par tūlītēju piespiedu izraidīšanu uz attiecīgo valsti.

(2) Prasības, ar kurām apstrīd lēmumu par piespiedu izraidīšanu, saskaņā ar [*Verwaltungsgerichtsordnung* (Administratīvā procesa likums)], 80. panta 5. punktu ir jāiesniedz nedēļas laikā pēc tā paziņošanas. Ja prasība ir iesniegta noteiktajā termiņā, pirms tiesas nolēmuma pieņemšanas piespiedu izraidīšana nav pieļaujama."

2. Administratīvā procesa likums

10. Administratīvā procesa likuma 80. panta 4. un 5. punktā ir noteikts:

"(4) Iestāde, kas ir pieņēmusi administratīvo aktu vai kurai ir jālemj par iebildumiem, 2. punktā minētajos gadījumos var apturēt akta izpildi, ja vien federālajos tiesību aktos nav noteikts citādi. [..]

(5) Pēc pieprasījuma tiesa, kas izskata lietu pēc būtības, ar rīkojumu var pilnībā vai daļēji apturēt [akta] izpildi. [..]"

III. Pamatlietu pamatā esošie fakti, pamatlietas un prejudiciālie jautājumi

A. Lieta C-245/21

11. MA un PB 2019. gada novembrī iesniedza patvēruma pieteikumus Vācijā. Tā kā, veicot meklēšanu *Eurodac* sistēmā, atklājās, ka viņi Itālijas teritorijā bija ieceļojuši nelegāli un šajā dalībvalstī bija reģistrēti kā starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēji, Pārvalde 2019. gada 19. novembrī pieprasīja Itālijas iestādēm uzņemt MA un PB, pamatojoties uz Dublinas III regulu. Itālijas iestādes uz šo uzņemšanas pieprasījumu neatbildēja.

12. Ar 2020. gada 22. janvāra lēmumu Pārvalde MA un PB patvēruma pieteikumus noraidīja kā nepieņemamus, konstatēja, ka nav aizlieguma viņu piespiedu izraidīšanai, izdeva rīkojumu par viņu piespiedu izraidīšanu uz Itāliju un noteica ieceļošanas un uzturēšanās aizliegumu.

13. 2020. gada 1. februārī MA un PB cēla prasību par šo Pārvaldes lēmumu kompetentajā administratīvajā tiesā. Turklāt PB šai prasībai pievienoja lūgumu apturēt pārsūtīšanas lēmuma izpildi. 2020. gada 11. februārī šis lūgums tika noraidīts.

14. Ar 2020. gada 8. aprīļa vēstuli Pārvalde līdz turpmākam rīkojumam apturēja piespiedu izraidīšanas rīkojumu izpildi saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 80. panta 4. punktu un Dublinas III regulas 27. panta 4. punktu, pamatojoties uz to, ka, ņemot vērā Covid-19 pandēmijas attīstību, pārsūtīšanu nebija iespējams veikt.

15. Ar 2020. gada 14. augusta lēmumu Administratīvā tiesa, kurā tika ierosināta lieta, atcēla Pārvaldes lēmumu. Šis lēmums tika pamatots ar konstatējumu, ka, pat ja Itālijas Republika bija atbildīga par MA un PB patvēruma pieteikumu izskatīšanu, šī atbildība tika nodota Vācijas Federatīvajai Republikai pēc Dublinas III regulas 29. panta 1. punktā noteiktā pārsūtīšanas termiņa beigām, jo šī termiņa beigas nebija pārtrauktas ar Pārvaldes 2020. gada 8. aprīlī pieņemto lēmumu par apturēšanu.

16. Vācijas Federatīvā Republika par šo 2020. gada 14. augusta lēmumu tieši iesniedza revīzijas sūdzību *Bundesverwaltungsgericht* (Federālā administratīvā tiesa).

B. Lieta C-248/21

17. 2019. gada augustā LE iesniedza patvēruma pieteikumu Vācijā. Tā kā, veicot meklēšanu *Eurodac* sistēmā, atklājās, ka viņš 2017. gada 7. jūnijā Itālijā bija iesniedzis starptautiskās aizsardzības pieteikumu, Pārvalde lūdza Itālijas iestādēm uzņemt atpakaļ LE, pamatojoties uz Dublinas III regulu. Itālijas iestādes šo atpakaļuzņemšanas pieprasījumu apmierināja.

18. Pārvalde LE patvēruma pieteikumu noraidīja kā nepieņemamu, konstatēja, ka nav aizlieguma piespiedu izraidīšanai, izdeva rīkojumu par viņa piespiedu izraidīšanu uz Itāliju un ieceļošanas un uzturēšanās aizliegumu.

19. 2019. gada 11. septembrī LE iesniedza prasību par šo Pārvaldes lēmumu kompetentajā administratīvajā tiesā. Šai prasībai viņš pievienoja arī lūgumu apturēt pārsūtīšanas lēmuma izpildi. 2019. gada 1. oktobrī šis lūgums tika noraidīts.

20. Ar 2020. gada 24. februāra vēstuli Itālijas iestādes informēja Vācijas iestādes, ka Covid-19 pandēmijas dēļ pārsūtīšana uz Itāliju un no tās saskaņā ar Dublinas III regulu vairs nenotiks.

21. Ar 2020. gada 25. marta vēstuli Pārvalde līdz turpmākam rīkojumam apturēja piespiedu izraidīšanas rīkojuma izpildi saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 80. panta 4. punktu un Dublinas III regulas 27. panta 4. punktu, pamatojoties uz to, ka, ņemot vērā Covid-19 pandēmijas attīstību, pārsūtīšanu nebija iespējams veikt.

22. Pēc tam, kad 2020. gada 4. maijā tika noraidīts otrais lūgums apturēt pārsūtīšanas lēmuma izpildi, Administratīvā tiesa, kas izskatīja lietu, ar 2020. gada 10. jūnija spriedumu atcēla Pārvaldes lēmumu. Šis spriedums tika pamatots ar līdzīgiem apsvērumiem kā šo secinājumu 15. punktā minētā sprieduma apsvērumi.

23. Vācijas Federatīvā Republika par šo spriedumu tieši iesniedza revīzijas sūdzību *Bundesverwaltungsgericht* (Federālā administratīvā tiesa).

C. Abām lietām kopīgie apsvērumi

24. Iesniedzējtiesa uzskata, ka tai iesniegtās prasības būtu jāapmierina, ja tiktu konstatēts, ka piespiedu izraidīšanas rīkojuma izpildes apturēšana, kas pamatota ar faktisko neiespējamību pārsūtīt personu Covid-19 pandēmijas dēļ, ietilpst Dublinas III regulas 27. panta 4. punkta piemērošanas jomā un tādējādi var pārtraukt šīs regulas 29. panta 1. punktā paredzēto pārsūtīšanas termiņu.

25. Tā uzskata, ka, lai gan Dublinas III regulas 27. panta 4. punktā ir paredzēts, ka tajā paredzētā pārsūtīšanas lēmuma izpildes apturēšana ir saistīta ar pārsūdzības iesniegšanu, iespējams, tā piemērošana tādā situācijā, kāda ir pamatlietā, ir iespējama, ja tiek izskatīta pārsūdzība par pārsūtīšanas lēmumu un pārsūtīšanas neiespējamība saskaņā ar Vācijas tiesībām var radīt šaubas par šī lēmuma likumību. Tomēr būtu jāņem vērā šīs regulas mērķi un attiecīgo personu un attiecīgās dalībvalsts intereses, kuru līdzsvars būtu jānodrošina pašreizējā veselības aizsardzības kontekstā.

26. Šādos apstākļos *Bundesverwaltungsgericht* (Federālā administratīvā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Vai pārsūtīšanas lēmuma izpildes administratīva apturēšana, kas, saglabājot tiesības to atsaukt, noteikta tikai tāpēc, ka Covid-19 pandēmijas dēļ faktiski (pagaidām) nav iespējama pārsūtīšana, pārsūdzības procedūras tiesā laikā ietilpst Dublinas III regulas 27. panta 4. punkta piemērošanas jomā?

2) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša, vai šāds apturēšanas lēmums pārtrauc pārsūtīšanas termiņu saskaņā ar Dublinas III regulas 29. panta 1. punktu?

3) Ja atbilde uz otro jautājumu ir apstiprinoša, vai tas tā ir arī tad, ja pirms Covid-19 pandēmijas uzliesmojuma tiesa ir noraidījusi aizsardzības meklētāja pieteikumu saskaņā ar Dublinas III regulas 27. panta 3. punkta c) apakšpunktu apturēt pārsūtīšanas lēmuma izpildi līdz pārsūdzības procedūras pabeigšanai?”

IV. Tiesvedība Tiesā

27. Iesniedzējtiesas nolēmumi lietās C-245/21 un C-248/21, kas pieņemti 2021. gada 26. janvārī, Tiesas kancelejā tika reģistrēti attiecīgi 2021. gada 19. aprīlī un 2021. gada 21. aprīlī. Ar Tiesas priekšsēdētāja 2021. gada 7. jūnija lēmumu šīs lietas tika apvienotas rakstveida un mutvārdu daļās un galīgā sprieduma taisīšanai.

28. Turklāt iesniedzējtiesa šiem lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu lūdza piemērot paātrināto tiesvedību, kas ir paredzēta Tiesas Reglamenta 105. panta 1. punktā. Tiesas priekšsēdētājs 2021. gada 7. jūnijā pēc tiesneša referenta un ģenerāladvokāta uzklausīšanas nolēma šo lūgumu noraidīt.

29. Eiropas Savienības Tiesas statūtu 23. pantā noteiktajā termiņā rakstveida apsvērumus iesniedza Vācijas valdība un Šveices valdība, kā arī Eiropas Komisija.

30. MA un PB, Vācijas valdības, kā arī Komisijas *ad litem* pārstāvji savus apsvērumus sniedza 2022. gada 9. marta tiesas sēdē.

V. Juridiskā analīze

A. Iepriekšējas piezīmes

1. Kopējas Eiropas patvēruma sistēmas iezīmes

31. Patvēruma tiesības ir būtisks starptautisko tiesību elements. Šīs tiesības, kas pirmo reizi atzītas 1951. gadā ar Ženēvā 1951. gada 28. jūlijā parakstīto Konvenciju par bēgļa statusu[3], nodrošina starptautisku aizsardzību personām, kuras bēg no vajāšanas savā valstī. Savienības līmenī brīvas pārvietošanās telpas izveide ar atvērtām iekšējām robežām ir veicinājusi patvēruma procedūru saskaņošanu. Eiropadome 1999. gada 15. un 16. oktobra Tamperes samita secinājumos vēlreiz apstiprināja, cik lielu nozīmi Savienība un tās dalībvalstis piešķir absolūtai tiesību lūgt patvērumu ievērošanai. Eiropadome vienojās strādāt, lai radītu kopēju Eiropas patvēruma sistēmu, kuras pamatā būtu pilnīga un visaptveroša Ženēvas konvencijas piemērošana, tādējādi nodrošinot, ka nevienu personu neizdod uz valsti, kur tai draud atkārtota vajāšana, proti, nostiprinot neizraidīšanas (*non-refoulement*) principu. Šo apņemšanos apliecina LESD 78. panta 1. punkts un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – "Harta") 18. pants.

32. Kopējo Eiropas patvēruma sistēmu pašlaik reglamentē vairāki juridiskie instrumenti. Tā sauktās "Dublinas sistēmas", jo tur 1990. gada 15. jūnijā ir parakstīta Konvencija, ar ko nosaka dalībvalsti, kura ir atbildīga par patvēruma pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no Eiropas Kopienu dalībvalstīm[4], pamatā ir princips, ka tikai viena valsts ir kompetenta izskatīt patvēruma meklētāja pieteikumu, un šī kompetence ir jānosaka, pamatojoties uz objektīviem kritērijiem. Pēc Amsterdamas līguma stājās spēkā Regula (EK) Nr. 343/2003 (Dublina II)[5], ar kuru tika ieviesti procedūras un pārsūtīšanas termiņi, kā arī ģimenes vienotības aizsardzības princips. Ar Dublinas III regulu, kas tika pieņemta, pamatojoties uz Lisabonas līgumu un ir spēkā no

[3] *Recueil des traités des Nations unies*, 189. sēj., 150. lpp., Nr. 2545 (1954) (turpmāk tekstā – "Ženēvas konvencija").

[4] OV 1997, C 254, 1. lpp.

[5] Padomes Regula (2003. gada 18. februāris), ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts pilsoņa patvēruma pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm (OV 2003, L 50, 1. lpp.).

2013. gada 19. jūlija, papildus ir noteiktas procesuālās garantijas personām, kuras var pārsūtīt uz dalībvalsti, kas ir atbildīga par viņu patvēruma pieteikuma izskatīšanu[6]. Starptautiskās aizsardzības pieteikumu izskatīšanas ātrums un tiesību uz efektīvu tiesiskās aizsardzības līdzekli pret pārsūtīšanas lēmumiem garantēšana ir divi galvenie Dublinas sistēmas principi, kas ir būtiski šo lietu izvērtēšanai.

2. Par to, vai pamatlietās uzdotajiem jautājumiem ir nozīme

33. Jautājuma par to, vai valsts administratīvajām iestādēm ir pilnvaras apturēt pārsūtīšanas lēmuma izpildi un pārtraukt pārsūtīšanas termiņu, svarīgums ir izskaidrojams ar Savienības tiesību aktu un valsts tiesību aktu mijiedarbības īpatnībām, kas ir īsi jāpaskaidro. Saskaņā ar Dublinas III regulas 29. panta 1. punktu pārsūtīšanas termiņš sākas no brīža, kad otra dalībvalsts ir pieņēmusi uzņemšanas pieteikumu. Tomēr, ja pieteikuma iesniedzējs pārsūdz pārsūtīšanas lēmumu, termiņš sāksies tikai no galīgā lēmuma par pārsūdzību, un tas aizkavē pārsūtīšanas termiņa sākumu. Tomēr tas tā ir ar nosacījumu, ka saskaņā ar Dublinas III regulas 27. panta 3. punktu pārsūdzībai ir apturoša iedarbība.

34. Saskaņā ar Vācijas tiesību aktiem prasībai atcelt rīkojumu par piespiedu izraidīšanu saskaņā ar Patvēruma likuma 75. panta 1. punktu nav apturošas iedarbības. Tomēr saskaņā ar šī likuma 34.a panta 2. punkta otrās daļas pirmo teikumu attiecīgās personas vienas nedēļas laikā var iesniegt lūgumu apturēt lēmuma izpildi. Ja pieteikums par pagaidu pasākumiem nav iesniegts vai ir noraidīts, sākas pārsūtīšanas termiņš; šī situācija Covid-19 pandēmijas laikā ir radījusi administratīvajām iestādēm grūtības, jo īpaši pārsūtīšanas termiņa ievērošanā. Šādos apstākļos Vācijas administratīvās iestādes varēja izmantot iespēju pārtraukt termiņu, apturot pārsūtīšanas lēmuma izpildi saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 80. panta 4. punktu. Tomēr rodas jautājums, vai šāda pieeja ir saderīga ar ES tiesību aktiem.

35. Visi trīs iesniedzējtiesas uzdotie prejudiciālie jautājumi ir savstarpēji saistīti, jo otrais un trešais jautājums ir jāizskata tikai tad, ja uz pirmo jautājumu ir sniegta apstiprinoša atbilde. Šo prejudiciālo jautājumu strukturētas un saprotamas analīzes vajadzībām tiek ierosināts tos izskatīt kopā un sniegt skaidru atbildi, lai tiesa varētu lemt pamatlietās. Šie jautājumi pēc būtības attiecas uz valsts administratīvo iestāžu pilnvarām, pamatojoties uz Dublinas III regulas 27. panta 4. punktu, apturēt pārsūtīšanas lēmuma izpildi un pārtraukt minētās regulas 29. panta 1. punktā noteikto pārsūtīšanas termiņu.

36. Analizējot šos jautājumus, pirmkārt, ir jāizceļ iepriekš minēto normu[7] kopsakarības un, otrkārt, jāpārbauda, vai faktiska neiespējamība veikt šādu pārsūtīšanu Covid-19 pandēmijas dēļ ir likumīgs pamats, lai valsts iestādes varētu piemērot minētās normas[8]. Šo pēdējo punktu es izskatīšu padziļinātāk, jo tas veido šo lietu būtību, ņemot vērā katras pamatlietas īpašos apstākļus[9].

6 Warin, C., "Le contentieux du règlement Dublin III", *Droit luxembourgeois et européen de l'asile*, F. Chaouche, J. Gerkrath, J. Silga, J. Sinnig, C. Warin (red.), Luksemburga, 2019, 118. lpp.

7 Skat. šo secinājumu 37. un nākamos punktus.

8 Skat. šo secinājumu 47. un nākamos punktus.

9 Skat. šo secinājumu 75. un nākamos punktus.

B. Par saistību starp Dublinas III regulas 27. panta 4. punktu un 29. panta 1. punktu

1. Attiecīgo normu interpretācija, ņemot vērā judikatūru

37. Lai atzītu valsts administratīvo iestāžu pilnvaras apturēt pārsūtīšanas lēmuma izpildi un līdz ar to pārtraukt pārsūtīšanas termiņu, ir jāanalizē attiecīgo normu savstarpējā saistība.

38. Saskaņā ar Dublinas III regulas 27. panta 4. punktu "dalībvalstis var paredzēt, ka kompetentās iestādes var nolemt rīkoties *ex officio*, lai apturētu pārsūtīšanas lēmuma izpildi". Šīs regulas 29. panta 1. punktā ir noteikts, ka "pārsūtīšanu no pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts uz atbildīgo dalībvalsti veic [..] pēc abu attiecīgo dalībvalstu savstarpējas apspriešanās, cik vien iespējams īsā laikā, un, vēlākais, sešos mēnešos no dienas, kad akceptēts citas dalībvalsts pieprasījums uzņemt vai uzņemt atpakaļ attiecīgo personu, vai no dienas, kad pieņemts galīgais lēmums par pārsūdzību vai pārskatīšanu, ja tas aptur pārsūtīšanu saskaņā ar 27. panta 3. punktu".

39. Kā redzams no iepriekšminētajām normām, lasot tās kopsakarā, pirmā problēma, nosakot to saistību, ir tā, ka Dublinas III regulas 29. panta 1. punktā ir atsauce uz šīs regulas 27. panta 3. punktu, nevis uz tā 4. punktu.

40. Tomēr neuzskatu, ka fakts, ka trūkst skaidras atsauces uz Dublinas III regulas 27. panta 4. punktu, varētu būt šķērslis tādai interpretācijai, saskaņā ar kuru valsts administratīvajām iestādēm ir jābūt iespējai pārtraukt pārsūtīšanas termiņu pēc attiecīgā pārsūtīšanas lēmuma izpildes apturēšanas. Gluži pretēji, man šķiet, ka ir argumenti par labu viedoklim, ka Dublinas III regulas 29. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ietver arī apturēšanu, ko valsts iestādes ir noteikušas, pamatojoties uz šīs regulas 27. panta 4. punktu.

41. No Dublinas III regulas 29. panta 1. punkta izriet, ka termiņš pārsūtīšanas veikšanai sākas tikai tad, kad pārsūtīšanas turpmākā īstenošana principā ir saskaņota un nodrošināta, un ir jārisina tikai pārsūtīšanas detaļas. Tomēr tas tā nav, kamēr pārsūtīšanas lēmuma izpilde ir apturēta līdz pārsūdzības vai pārskatīšanas beigām.

42. Šajā ziņā jāatzīmē, ka *nav objektīva iemesla nošķirt* pārsūtīšanas lēmuma izpildes apturēšanu saskaņā ar Dublinas III regulas 27. panta 3. punktu vai 27. panta 4. punktu. Abos gadījumos izpildes apturēšana ir saistīta ar pārsūdzību par pārsūtīšanas lēmumu, un attiecīgās dalībvalstis saskaras ar tādām pašām praktiskām grūtībām organizēt pārsūtīšanu. Tāpēc abos gadījumos tām vajadzētu nodrošināt vienādu sešu mēnešu termiņu, ko tās varētu pilnībā izmantot, lai nokārtotu tehniskos jautājumus, kas saistīti ar pārsūtīšanu.

43. Turklāt jāatzīmē, ka saistībā ar piemērojamo noteikumu par termiņiem, kas paredzēts Dublinas III regulas 28. panta 3. punkta trešajā daļā, Tiesa jau ir nolēmusi, ka, lai gan šis noteikums attiecas tikai uz šīs regulas 27. panta 3. punktu, nevis uz tā 4. punktu attiecībā uz termiņa sākumu, termiņš sākas tikai tad, kad pārsūdzībai vai pārskatīšanai vairs nav apturošas iedarbības un kad attiecīgā persona nav īpaši pieprasījusi pārsūtīšanas lēmuma izpildes apturēšanu, kā tas ir regulas 27. panta 4. punkta gadījumā [10].

44. Šīs pašas regulas 28. panta 3. punkta trešajā daļā un 29. panta 1. punkta pirmajā daļā Tiesa arī uzsvēra *lietotā formulējuma līdzību*. Šajā ziņā tā konstatēja, ka šāda interpretācija, saskaņā ar kuru termiņš pārsūtīšanas veikšanai tomēr būtu jāskaita no brīža, kad cita dalībvalsts akceptē

[10] Spriedums, 2017. gada 13. septembris, *Khir Amayry* (C-60/16, EU:C:2017:675, 63.–73. punkts).

uzņemšanas vai atpakaļuzņemšanas pieprasījumu pat tad, ja kompetentā iestāde izmanto Dublinas III regulas 27. panta 4. punktā paredzēto iespēju, praktiski varētu lielā mērā atņemt šai tiesību normai lietderīgo iedarbību. Proti, tā nevarētu tikt izmantota, neriskējot radīt šķērsli pārsūtīšanas īstenošanai šajā regulā noteiktajos termiņos [11].

45. Iepriekš izklāstītie apsvērumi liek man uzskatīt, ka Dublinas III regulas 29. panta 1. un 2. punktā minētais termiņš nevar sākties tik ilgi, kamēr saskaņā ar šīs regulas 27. panta 4. punktu pieņemtais administratīvais lēmums aptur pārsūtīšanas lēmuma izpildi, kamēr tiek izskatīta attiecīgās personas iesniegtā pārsūdzība.

2. Starpsecinājums

46. No iepriekš minētā izriet, ka valsts administratīvajām iestādēm principā ir tiesības apturēt pārsūtīšanas lēmuma izpildi un līdz ar to pārtraukt pārsūtīšanas termiņu.

C. Par valsts administratīvo iestāžu pilnvarām apturēt pārsūtīšanas lēmuma izpildi un līdz ar to pārtraukt pārsūtīšanas termiņu, pamatojoties uz faktisku neiespējamību, kas saistīta ar pandēmiju

47. Kā jau norādīts manās ievada piezīmēs, šo lietu pamatā ir jautājums par to, vai valsts administratīvajām iestādēm ir šādas pilnvaras, jo tās faktiski nevar veikt pārsūtīšanu Covid-19 pandēmijas dēļ.

48. Lai atbildētu uz šo jautājumu, izmantojot Tiesas judikatūrā atzītās interpretācijas metodes, ir jānoskaidro, vai uz tādu pasākumu, kādu pamatlietā ir veikušas Vācijas iestādes, attiecas Dublinas III regulas 27. panta 4. punkts.

1. Judikatūrā atzīto interpretācijas metožu piemērošana

49. Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru no prasības par Savienības tiesību vienveidīgu piemērošanu izriet – ja Savienības tiesību normā nav atsauces uz dalībvalstu tiesībām saistībā ar kādu īpašu jēdzienu, šis jēdziens visā Savienībā ir jāinterpretē autonomi un vienveidīgi, un tas ir panākams, ņemot vērā ne vien attiecīgās tiesību normas formulējumu, bet arī tās kontekstu un tiesiskā regulējuma, kurā šī tiesību norma ietilpst, mērķi [12].

a) Gramatiskā interpretācija

50. Dublinas III regulas 27. panta 4. punkta formulējums norāda, ka šī tiesību norma attiecas uz administratīviem lēmumiem, kas pieņemti pēc attiecīgās personas pārsūdzības. Proti, saskaņā ar šo tiesību normu dalībvalstu kompetentās iestādes var nolemt rīkoties *ex officio*, "lai apturētu pārsūtīšanas lēmuma izpildi *līdz brīdim, kad kļūs zināms* apelācijas vai pārskatīšanas *rezultāts*" [13]. Tādējādi pats šīs normas formulējums skaidri paredz, ka *pastāv saikne starp attiecīgās personas iesniegto pārsūdzību un iestāžu lēmumu par apturēšanu*.

[11] Spriedums, 2017. gada 13. septembris, *Khir Amayry* (C-60/16, EU:C:2017:675, 70. un 71. punkts).

[12] Spriedums, 2019. gada 19. marts, *Jawo* (C-163/17, EU:C:2019:218, 55. punkts).

[13] Mans izcēlums.

51. Pretēji tam, ko savos apsvērumos apgalvo Vācijas valdība, šī saikne neaprobežojas tikai ar atbilstību laikā. Dažādu valodu versiju analīze ļauj interpretēt Dublinas III regulas 27. panta 4. punktu tādā nozīmē, ka lēmumam par apturēšanu jābūt pieņemtam *ar nolūku aizsargāt* patvēruma meklētāja *juridisko statusu* visā pārsūdzības vai pārskatīšanas procedūras laikā [14]. Šo secinājumu apstiprina arī citas interpretācijas metodes.

b) Sistēmiskā interpretācija

52. Dublinas III regulas 27. panta 4. punkta sistēmiskā pozīcija apstiprina, ka šī norma var attiekties tikai uz administratīviem lēmumiem, ar kuriem aptur izpildi un kuri ir *saistīti ar* attiecīgās personas iesniegtu *pārsūdzību*. Kā redzams no panta nosaukuma ("Tiesiskās aizsardzības līdzekļi") un 27. panta 1. punkta, minētais pants attiecas uz datu subjekta iesniegtajām pārsūdzībām. Tādējādi regulas 27. panta 4. punkts var attiekties *tikai uz administratīviem lēmumiem, kas pieņemti saistībā ar šādu pārsūdzību*.

53. Šīs normas vieta Dublinas III regulas shēmā plašā nozīmē arī pierāda šādas saiknes nepieciešamību. Jo īpaši tas, ka šī norma ietilpst IV iedaļā ("Procesuālās garantijas"), ļauj uzsvērt šīs regulas 19. apsvērumā izklāstīto likumdošanas mērķi nodrošināt attiecīgo personu tiesību efektīvu aizsardzību, nosakot tiesiskās garantijas un tiesības uz efektīvu tiesiskās aizsardzības līdzekli attiecībā uz lēmumiem par pārsūtīšanu atbildīgajai dalībvalstij, jo īpaši saskaņā ar Hartas 47. pantu.

c) Teleoloģiskā interpretācija

1) Apsvērumi saistībā ar mērķi nodrošināt efektīvu tiesību aizsardzību tiesā

54. Teleoloģiskā interpretācija liek atgādināt, ka Tiesa ir uzsvērusi arī to, cik svarīga ir pārsūtīšanas lēmuma izpildes apturēšana, ko attiecīgā persona ir lūgusi tiesā saistībā ar Dublinas III regulas 27. panta 3.–6. punkta piemērošanu. Proti, Tiesa savā judikatūrā ir norādījusi, ka Savienības likumdevējs ir nolēmis iesaistīt patvēruma meklētājus šajā procesā, uzliekot dalībvalstīm pienākumu nodrošināt viņiem efektīvas pārsūdzības tiesības pret jebkuru lēmumu par pārsūtīšanu, kas varētu tikt pieņemts procesa beigās [15].

55. Šo secinājumu iepriekšējos punktos izklāstīto iemeslu dēļ esmu pārliecināts, ka saskaņā ar Dublinas III regulas 27. panta 4. punktu valsts administratīvajām iestādēm piešķirtās pilnvaras *ex officio* pieņemt lēmumu par pārsūtīšanas lēmuma izpildes apturēšanu *nevar nošķirt no to funkcijas nodrošināt* attiecīgās personas *efektīvu tiesību aizsardzību tiesā*.

[14] Skat. versijas spāņu valodā ("*para suspender* [..] *hasta la resolución del recurso o revisión*"); dāņu valodā ("*udsætte* [..] *indtil resultatet af klagen eller indbringelsen foreligger*"); vācu valodā ("*um* [..] *bis zum Abschluss des Rechtsbehelfs oder der Überprüfung auszusetzen*"); igauņu valodā ("*kuni vaidlustamise või läbivaatamise tulemuse selgumiseni*"); angļu valodā ("*to suspend* [..] *pending the outcome of the appeal or review*"); itāļu valodā: ("*sospendere* [..] *in attesa dell'esito del ricorso o della revisione*"); holandiešu valodā ("[..] *op te schorten in afwachting van de uitkomst van het beroep of het bezwaar*"), un portugāļu valodā ("*suspender* [..] *enquanto se aguarda o resultado do recurso ou da revisão*").

[15] Spriedums, 2016. gada 7. jūnijs, *Ghezelbash* (C-63/15, EU:C:2016:409, 50.–52. punkts).

56. Tāpēc uzskatu, ka pārāk plaša Dublinas III regulas 27. panta 4. punkta interpretācija, kas ļautu valsts administratīvajām iestādēm apturēt pārsūtīšanas lēmuma izpildi neatkarīgi no attiecīgās personas iesniegtās pārsūdzības, neizbēgami radītu tām iespēju neatkarīgi no iemesla atlikt attiecīgās personas pārsūtīšanu uz atbildīgo dalībvalsti, un tas nekādi neietekmētu atbildības par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu nodošanu starp dalībvalstīm.

57. Tomēr man šķiet, ka šāda situācija tieši būtu pretrunā Dublinas III regulas mērķim ieviest metodi, kas ļautu ātri noteikt atbildīgo dalībvalsti, neapdraudot šīs regulas 5. apsvērumā minēto patvēruma pieteikumu ātras izskatīšanas mērķi. Proti, patvēruma meklētājs faktiski tiktu nodots valsts administratīvo iestāžu ziņā, kuras varētu pagarināt gaidīšanas laiku, lai gan šo laiku varētu efektīvāk izmantot viņa patvēruma pieteikuma izskatīšanai.

58. Turklāt man šķiet, ka sešu mēnešu termiņa pagarinājumu, kas paredzēts pārsūtīšanai, *var pamatot tikai ar attiecīgās personas interesi, lai tiesu iestāde noskaidrotu pārsūtīšanas lēmuma likumību*, nevis ar administratīvo iestāžu interesi, lai kāda tā būtu, apturēt lēmuma piemērošanu. Proti, jāatzīmē, ka Tiesa ir vairākkārt uzsvērusi, ka "Savienības likumdevējs nebija paredzējis upurēt patvēruma meklētāju tiesisko aizsardzību par labu prasībai ātri izskatīt patvēruma pieteikumus"[16]. No tā izriet, ka Tiesa nekad nav vēlējusies valsts pārvaldes iestādēm piešķirt neierobežotu rīcības brīvību to pilnvaru īstenošanā. Tas jo īpaši attiecas uz pilnvarām, kas piešķirtas ar Dublinas III regulas 27. panta 4. punktu, kurā, kā norāda pati iesniedzējtiesa, ir noteikti konkrēti ierobežojumi plašajai valsts tiesībās paredzētajai darbības jomai.

59. Tādēļ uzskatu, ka šīs tiesību normas interpretācija, kas ļautu valsts administratīvajām iestādēm pēc saviem ieskatiem pārtraukt pārsūtīšanas termiņu jebkādu praktisku grūtību dēļ, kas radušās to darbības gaitā, neatbilstu ar Dublinas III regulu noteiktajai sistēmai.

2) Apsvērumi saistībā ar pienākumu uzņemties risku, kas saistīts ar eventuālu faktisku pārsūtīšanas neiespējamību

60. Šajā kontekstā jāatgādina, ka līdzīgus gadījumus jau ir reglamentējis Savienības likumdevējs vai tie ir atzīti Tiesas judikatūrā, kurā ir skaidri noteikts, ka atbildība par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu ir jānodod pieprasījuma iesniedzējai dalībvalstij. Man šķiet, ka šajā analīzē ir lietderīgi minēt divus gadījumus, kad patvēruma meklētāju pārsūtīt faktiski nav bijis iespējams un ir notikusi tieši šāda atbildības nodošana.

61. No vienas puses, ir jānošķir situācija, kas minēta Dublinas III regulas 3. panta 2. punktā, kurā paredzēts, ka dalībvalsts, kas nosaka dalībvalsti, kura ir atbildīga par patvēruma pieteikuma izskatīšanu, pati kļūst par atbildīgo dalībvalsti, ja pārsūtīšana nav iespējama, jo "pastāv *sistēmiskas problēmas* patvēruma procedūrā un pieteikuma iesniedzēju uzņemšanas apstākļos minētajā dalībvalstī, kā rezultātā pastāv necilvēcīgas un pazemojošas attieksmes risks" dalībvalstī, kas sākotnēji noteikta kā atbildīgā dalībvalsts, un neviena cita dalībvalsts nevar tikt noteikta kā atbildīgā dalībvalsts. Šajā ziņā ir svarīgi atzīmēt, ka šajā normā ir kodificēta Tiesas judikatūra, kas noteikta lietās N. S. u.c.[17]

[16] Spriedums, 2016. gada 7. jūnijs, *Ghezelbash* (C-63/15, EU:C:2016:409, 57. punkts).

[17] Spriedums, 2011. gada 21. decembris (C-411/10 un C-493/10, EU:C:2011:865).

62. No otras puses, jānorāda, ka Tiesa spriedumā lietā C. K. u.c.ir nospriedusi, ka gadījumā, ja konkrētā patvēruma meklētāja *veselības stāvoklis* neļauj pieprasījuma iesniedzējai dalībvalstij veikt viņa pārsūtīšanu pirms sešu mēnešu termiņa, kas paredzēts Dublinas III regulas 29. panta 1. punktā, beigām, atbildīgā dalībvalsts ir atbrīvota no tās pienākuma uzņemt patvēruma meklētāju un atbilstoši šī panta 2. punktam šī atbildība tad tiek pārnesta uz pirmo dalībvalsti [18].

63. Šie piemēri atklāj Savienības likumdevēja skaidro nodomu uzlikt pienākumu pieprasījuma iesniedzējai dalībvalstij *uzņemties iespējamo risku*, ka patvēruma meklētāju *faktiski nav iespējams pārsūtīt* dalībvalstij, kas principā ir atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu [19]. Kā jau norādīts šajos secinājumos [20], šādam riskam nevajadzētu negatīvi ietekmēt attiecīgās personas tiesības uz patvēruma pieteikuma izskatīšanu pienācīgā ātrumā.

64. Tomēr termiņa pārtraukšana, iespējams, *sine die*, ko pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts izdarītu, saskaroties ar vismazākajām grūtībām izpildīt lēmumu par pārsūtīšanu, būtu tieši nepareizs risinājums. Savienības likumdevēja atbalstītais risinājums attiecībā uz risku sadalījumu ar Dublinas III regulu izveidotās sistēmas pārvaldībā netiktu ņemts vērā, ja dalībvalstij būtu iespēja atbrīvoties no saviem pienākumiem, nepieļaujot atbildības nodošanu saskaņā ar šīs regulas 29. panta 2. punktu.

65. Apsvērumi, kurus es tikko izklāstīju, ir vēl jo vairāk piemērojami tādā situācijā, kāda ir pamatlietā, proti, globāla mēroga veselības krīze, kas kā *nepārvaramas varas* situācija nav attiecināma ne uz patvēruma meklētāju, ne uz dalībvalsti, kura principā ir atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu. Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, ar Dublinas III regulu izveidotajā sistēmā ir noteikts, ka dalībvalstij, kas ir devusi rīkojumu par patvēruma meklētāja piespiedu izraidīšanu, ir jāuzņemas risks, ka faktiski varētu nebūt iespējams veikt minēto pārsūtīšanu.

66. Proti, šī situācija būtiski neatšķiras no citām situācijām, kas tiek uzskatītas par nepārvaramas varas situācijām un kas var kavēt šādu pārsūtīšanas procedūru, piemēram, attiecīgās personas pēkšņa slimība, negaidīta tehniska kļūme lidmašīnā, kurai paredzēts veikt pārsūtīšanas lidojumu, vai pēkšņas laika apstākļu izmaiņas, kas padara pārvadāšanu neiespējamu [21]. Saskaņā ar vienlīdzīgas attieksmes principu līdzīgās situācijās nevajadzētu piemērot atšķirīgus noteikumus [22].

67. Turklāt uzskatu, ka ir jāpievērš uzmanība tam, ka norādījumos par attiecīgo Savienības normu īstenošanu patvēruma un atgriešanas procedūru jomā un par pārmitināšanu, kuri pieņemti saistībā ar Covid-19 pandēmiju [23], Komisija skaidri atzīst grūtības, ar kurām dalībvalstis saskaras šādā kontekstā. Tomēr jāatzīmē, ka Komisija uzsver nepieciešamību "*atsākt pārsūtīšanu, cik drīz vien praktiski iespējams, ņemot vērā situācijas attīstību*" (mans izcēlums).

[18] Spriedums, 2017. gada 16. februāris (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, 89. punkts).

[19] Werdermann, D., "Dublin-Überstellungsfristen in der Coronakrise: Die Taschenspielertricks des *BAMF*", *Legal Tribune Online*, 2020. gada 9. aprīlis. Šis autors uzskata, ka pārsūtīšanas neiespējamības iemesli, kas ir iemesls termiņa pagarināšanai, ir izsmeļoši reglamentēti Dublinas III regulas 29. panta 2. punktā. Konkrētāk, ir minēti patvēruma meklētāja ieslodzījuma un bēgšanas gadījumi. Visos pārējos gadījumos dalībvalsts, kas nevar ievērot termiņu, uzņemas risku, ka pārsūtīšana, iespējams, nebūs iespējama, un patvēruma meklētāja tiesības uz ātru viņa aizsardzības pieteikuma izskatīšanu ir prioritāras.

[20] Skat. šo secinājumu 57. punktu.

[21] Petterson, P., "Abschiebungen und Corona – Auswirkungen der Pandemie auf die Asylrechtsprechung", *Zeitschrift für Ausländerrecht und Ausländerpolitik*, Nr. 7, 2020, 232. lpp. Šis autors uzskata, ka tas, ka dalībvalsts pandēmijas dēļ nevar uzņemt cilvēkus, ir nepārvaramas varas gadījums.

[22] Spriedums, 2010. gada 15. aprīlis, *Gualtieri*/Komisija (C-485/08 P, EU:C:2010:188, 70. punkts).

[23] Komisijas paziņojums "Covid-19: norādījumi par attiecīgo ES noteikumu īstenošanu patvēruma un atgriešanas procedūru jomā un par pārmitināšanu" (2020/C 126/02), (OV 2020, C 126, 12. lpp.).

68. Komisijas norādei iepriekš minētajā dokumentā, ka "ja pārsūtīšana uz atbildīgo dalībvalsti piemērojamajā termiņā netiek veikta, atbildība *pāriet uz dalībvalsti, kas pieprasījusi pārsūtīšanu* saskaņā ar [Dublinas III regulas] 29. panta 2. punktu", man šķiet, ir īpaša nozīme saistībā ar šīm lietām. Proti, šis apgalvojums ir jālasa kopā ar tajā pašā punktā ietverto vērtējumu, ka "*nekādas regulas normas neļauj atkāpties no šā noteikuma* tādā situācijā, kāda radusies Covid-19 pandēmijas rezultātā". Šis novērtējums man šķiet pareizs un turklāt apstiprina šajos secinājumos pieņemto interpretāciju [24].

3) Tiesiskās drošības apsvērumi saistībā ar kopējās Eiropas patvēruma sistēmas pārvaldību

69. Turklāt uzskatu, ka šajā kontekstā ir lietderīgi minēt vēl divus citus Savienības likumdevēja jau reglamentētus pagaidu faktiskās neiespējamības gadījumus, kuros Dublinas III regulas 29. panta 2. punktā ir paredzēts nevis pārtraukt termiņu *sine die*, bet gan pagarināt pārsūtīšanas termiņu līdz maksimāli vienam gadam, ja pārsūtīšanu nav bijis iespējams veikt attiecīgās personas ieslodzījuma dēļ, vai līdz maksimāli 18 mēnešiem, ja attiecīgā persona bēg. Šie piemēri liecina, ka Savienības likumdevēja mērķis ir *noteikt skaidrus termiņus tiesiskās drošības interesēs*, padarot kopējās Eiropas patvēruma sistēmas procedūras pietiekami paredzamas visām dalībvalstīm.

70. Šie gadījumi, uz kuriem attiecas īpašas regulas, apstiprina secinājumu, ka saskaņā ar Savienības likumdevēja veikto novērtējumu atkāpi no paātrināšanas mērķa var pieļaut tikai izņēmuma gadījumos un noteiktu iemeslu dēļ, kas uzskatāmi par likumīgiem. Šie iemesli ietver uz patvēruma meklētāju attiecināmu rīcību (ieslodzījums un bēgšana). Vēl viens iemesls ir nepieciešamība viņam *garantēt efektīvu tiesību aizsardzību tiesā*, kā tas izriet no Dublinas III regulas 27. panta 3. un 4. punkta, no vienas puses, un 29. panta 1. punkta, no otras puses. Citiem vārdiem sakot, paātrināšanas mērķim ir jādod priekšroka citām likumdevēja aizsargātām interesēm. Tomēr apstākļos, par kuriem nav atbildīgs pieteikuma iesniedzējs vai kuri nav saistīti ar pieteikuma iesniedzēja tiesisko aizsardzību, drīzāk pieprasījuma iesniedzējai dalībvalstij būs jāuzņemas risks, ka pārsūtīšana var kļūt neiespējama vai vismaz sarežģīti organizējama [25].

71. Līdz ar to man šķiet, ka iesniedzējtiesas paustie apsvērumi par "neparedzētas tiesiskā regulējuma nepilnības" pastāvēšanu, kā rezultātā pēc analoģijas piemērojot Dublinas III regulas 27. panta 4. punktu un pieļaujot šīs regulas 29. panta 1. punktā paredzētā pārsūtīšanas termiņa pārtraukšanu, ir nepamatoti. Tieši pretēji, šo secinājumu iepriekšējos punktos minētie piemēri liecina par labu interpretācijai, kas ir labvēlīga *atbildības nodošanai pieprasījuma iesniedzējai dalībvalstij, ja pārsūtīšana netiek veikta sešu mēnešu laikā* saskaņā ar minētās regulas 29. panta 2. punktu.

72. Tāpēc piekrītu Šveices valdības paustajām šaubām par pārāk plašu Dublinas III regulas 27. panta 4. punkta darbības jomas interpretāciju. Jo īpaši uzskatu, ka atļauja valsts administratīvajām iestādēm apturēt pārsūtīšanas lēmuma izpildi "līdz turpmākam rīkojumam" (vācu valodā – "*bis auf Weiteres*") un tādējādi vismaz pagaidām – uz nenoteiktu laiku – *kaitētu tiesiskajai drošībai*, jo Dublinas sistēmas dalībvalstis vairs nevarētu paļauties uz stingriem termiņiem.

[24] Neumann, C., "Offene Fragen rund um die Aussetzung der sofortigen Vollziehung in DublinVerfahren durch das BAMF", *Zeitschrift für Ausländerrecht und Ausländerpolitik*, Nr. 9, 2020, 319. lpp. Šis autors uzskata, ka veselības stāvoklis neattaisno Dublinas III regulā paredzēto pārsūtīšanas termiņu pārtraukšanu. Autors arī iebilst pret piemērošanu pēc analoģijas, pamatojoties uz to, ka, viņaprāt, nepastāv juridiska nepilnība. Viņš Komisijas pamatnostādnes interpretē tādējādi, ka iepriekš minētie termiņi nav atkarīgi no dalībvalstu labās gribas un nav atstāti dalībvalstu ziņā.

[25] Šajā ziņā skat. Lehnert, M. un Werdermann, D., "Aussetzungen der Dublin-Überstellungen durch das Bundesamt für Migration und Flüchtlinge während der Corona-Krise", *Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht*, 39. sēj., Nr. 18, 2020, 1310. lpp.

73. Papildu neskaidrības radītu tas, ka saskaņā ar tādu interpretāciju, kādu ierosinājusi iesniedzējtiesa, Dublinas sistēmas dalībvalstis turpmāk varētu atsaukties uz faktiskiem šķēršļiem pārsūtīšanai, tādējādi katrā gadījumā pārtraucot pārsūtīšanas termiņu, kas atsākas tikai tad, kad atkal pastāv pārsūtīšanas iespēja. Tomēr pastāv bažas, ka šāda interpretācija radītu ievērojamas jurisdikcijas problēmas starp attiecīgajām dalībvalstīm. Tādējādi tiktu *būtiski traucēta* kopējās Eiropas patvēruma sistēmas pareiza darbība.

2. Starpsecinājums

74. Iepriekš izklāstīto iemeslu dēļ uzskatu, ka Dublinas III regulas 27. panta 4. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas attiecas uz valsts administratīvo iestāžu pieņemtajiem lēmumiem par apturēšanu, pamatojoties uz to, ka pastāv *šaubas par pārsūtīšanas lēmuma likumību, kas minētas attiecīgās personas iesniegtajā pārsūdzībā*. Turpretim šī tiesību norma neattiecas uz valsts pārvaldes iestāžu lēmumiem, kas pieņemti citu iemeslu dēļ, it īpaši šo iestāžu interesi apturēt lēmuma izpildi, lai izvairītos no atbildības nodošanas pieprasījuma iesniedzējai dalībvalstij.

D. Vācijas pārvaldes iestāžu norādītie iemesli, kas pamatoja rīkojuma apturēt pieteikuma iesniedzēju pamatlietā pārsūtīšanas lēmuma izpildi

1. Apgalvotā faktiskā izpildes neiespējamība, kas varētu padarīt pārsūtīšanas lēmumu par nelikumīgu

75. Nākamais jautājums ir par to, vai apgalvotā faktiskā neiespējamība pārsūtīt patvēruma meklētāju Covid-19 pandēmijas dēļ, ņemot vērā iesniedzējtiesas raksturotos apstākļus, ir likumīgs pamatojums, lai valsts iestādes varētu atsaukties uz šīm normām. Lai atbildētu uz šo jautājumu, ir jāpārbauda, vai Vācijas pārvaldes iestāžu pamatlietā pieņemtais lēmums ietilpst Dublinas III regulas 27. panta 4. punkta piemērošanas jomā, kā tas definēts šo secinājumu 74. punktā.

76. Kā paskaidrots iepriekšējos punktos, pārbaudot Dublinas III regulas 27. panta 4. punkta darbības jomu, izšķiroša nozīme ir tam, vai šaubas par pārsūtīšanas lēmuma likumību, kas izriet no tā, ka pārsūtīšanu nav iespējams veikt Covid-19 pandēmijas dēļ, tika *izteiktas saistībā ar* attiecīgās personas iesniegto *pārsūdzību*.

77. Saskaņā ar iesniedzējtiesas sniegto informāciju Vācijas iestāžu izdotais rīkojums par izpildes apturēšanu ir saistīts ar tiesisko aizsardzību gadījumā, ja pārsūtīšana uz laiku nav iespējama, jo rīkojumu par piespiedu izraidīšanu var izdot tikai tad, ja ir konstatēts, ka šādu piespiedu izraidīšanu var veikt. Iesniedzējtiesa paskaidro, ka saskaņā ar Vācijas tiesībām, ja piespiedu izraidīšana nav iespējama, piespiedu izraidīšanas rīkojuma likumība ir apšaubāma. Šo argumentu var saprast tā, ka, apturot pārsūtīšanu, Pārvalde centās *izvairīties no tā, ka būtu jāizpilda administratīvs lēmums, kas ir prettiesisks*.

78. Tomēr, aplūkojot pamatlietas priekšvēsturi, uzskatu, ka Vācijas administratīvās iestādes, iespējams, faktiski ir nolēmušas apturēt pieteicēju pamatlietā pārsūtīšanas izpildi tādu iemeslu dēļ, uz kuriem neattiecas Dublinas III regulas 27. panta 4. punkts. Proti, ir norādes, ka minētās pārvaldes iestādes ir īstenojušas pasākumu, kas neietilpst šīs normas materiālajā piemērošanas jomā. Vispirms izklāstīšu savu viedokli analīzē, kuras mērķis ir noteikt *ierobežojumus, ko Savienības tiesību akti nosaka dalībvalstu rīcības brīvībai, piemērojot šo tiesību normu*. Tālāk norādīšu elementus, kas, manuprāt, rada šaubas par tās pareizu piemērošanu.

2. Prasība par "pārsūdzības" vai "pārskatīšanas pieteikuma" iesniegšanu "valsts administratīvajā tiesā"

79. Vispirms jāatzīmē, ka Dublinas III regulas 27. panta 4. punktā ir nepārprotami norādīts, ka "kompetentās iestādes var nolemt rīkoties *ex officio*, lai apturētu pārsūtīšanas lēmuma izpildi *līdz brīdim, kad kļūs zināms apelācijas vai pārskatīšanas rezultāts*" (mans izcēlums). Kā jau minēts šajos secinājumos [26], šī tiesību norma ļauj valsts pārvaldes iestādēm ņemt vērā mērķi nodrošināt patvēruma meklētājam efektīvu tiesisko aizsardzību.

80. Šajā ziņā jāatzīmē, ka, pirmkārt, kā izriet no minētajā tiesību normā lietotās terminoloģijas un, otrkārt, lasot to kopā ar 1. punktu ("tiesā"), administratīvās iestādes pašas nevar lemt par šādu "apelāciju" vai "pārskatīšanu" un ka šādas pilnvaras ir tikai kompetentajai tiesai, kurā strīds tiek izskatīts. Citiem vārdiem, pārvaldes iestādes var ierosināt *ex officio* apturēšanu, bet ne pašu *pārbaudi tiesā*, kuras dēļ šāds pasākums tiek veikts.

81. Tāpēc valsts pārvaldes iestāžu veikto pārsūtīšanas lēmuma izpildes apturēšanu, kamēr tiesā nav ierosināta tiesvedība, nevar uzskatīt par pasākumu, uz kuru attiecas iepriekš minētais juridiskais pamats, jo tas netiek veikts "līdz brīdim, kad kļūs zināms apelācijas vai pārskatīšanas rezultāts". Līdz ar to šāda pārsūtīšanas lēmuma izpildes apturēšana nevar pārtraukt pārsūtīšanas termiņu saskaņā ar Dublinas III regulas 29. panta 1. punktu. Tas pats attiecas uz lēmumu par apturēšanu, kas pieņemts vēlākā posmā, t.i., pēc tam, kad kompetentā tiesa ir pieņēmusi galīgo spriedumu.

82. Tiesas sēdes laikā uz jautājumu par Pārvaldes administratīvās prakses apjomu Vācijas valdība apliecināja, ka lēmumu attiecībā uz patvēruma meklētājiem izpilde nav apturēta attiecībā uz visiem, bet *tikai attiecībā uz tiem, kuri ir iesnieguši pārsūdzību valsts administratīvajās tiesās*. Tas attiecas arī uz prasītājiem pamatlietā. Tādēļ šajā vērtējuma posmā ir jāsecina, ka šajā lietā ir izpildīts būtisks Dublinas III regulas 27. panta 4. punkta piemērošanas nosacījums, kas attiecas uz neizskatītas apelācijas esamību.

3. Pārsūtīšanas lēmuma izpildes apturēšana "līdz turpmākam rīkojumam" pārsniedz Savienības tiesību aktos noteiktos ierobežojumus

83. Lai gan Dublinas III regula ir tieši piemērojama dalībvalstīs, vairāku tās normu efektīvai īstenošanai ir jāizmanto valsts tiesību akti. Tas jo īpaši attiecas uz valstu procesuālajiem noteikumiem, kas jāinterpretē saskaņā ar Savienības tiesību aktu tekstu un mērķi. Kā izriet no šajos secinājumos veiktās interpretācijas [27], Dublinas III regulas 27. panta 4. punktā ir prasīts, lai pastāvētu cieša saikne starp pārsūdzību tiesā par pārsūtīšanas lēmumu un administratīvo iestāžu piešķirto apturošo iedarbību. Vārdu savienojums "*līdz brīdim, kad kļūst zināms pārsūdzības rezultāts*" norāda, ka lēmumam apturēt pārsūtīšanas lēmuma izpildi *ir jāpaliek spēkā līdz notiekošā tiesas procesa beigām*.

84. Šajā ziņā jāatzīmē, ka Pārvalde apturēja izraidīšanas rīkojumu izpildi "līdz turpmākam rīkojumam" saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 80. panta 4. punktu. Tas nozīmē, ka ir sagaidāms, ka attiecīgais lēmums par pārsūtīšanu tiks izpildīts, tiklīdz Pārvalde to uzskatīs par

[26] Skat. šo secinājumu 55. punktu.

[27] Skat. šo secinājumu 47.–74. punktu.

piemērotu. Vārdu savienojums "līdz turpmākam rīkojumam" semantiski nozīmē, ka tiek atzīta *plaša rīcības brīvība*, kas, manuprāt, ievērojami pārsniedz rīcības brīvību, kas valstu pārvaldes iestādēm piešķirta ar Dublinas III regulas 27. panta 4. punktu.

85. Proti, pretēji tam, kā ir paredzēts šajā normā, apturēšanai saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 80. panta 4. punktu nav nepieciešams, lai būtu iesniegta "pārsūdzība" vai "lūgums veikt pārskatīšanu" tiesā. Turklāt vārdu savienojums "līdz turpmākam rīkojumam" nozīmē, ka administratīvā akta izpildes apturēšana ir atkarīga no turpmāka lēmuma, kas ir *atstāts vienīgi administratīvo iestāžu ziņā* [28].

86. Tā kā nav precīzas informācijas, ir loģiski pieņemt, ka rīcības brīvība, uz kuru šajā gadījumā atsaucas administratīvās iestādes, ietver pat pilnvaras *noteikt apturēšanas ilgumu*, lai gan Dublinas III regulas 27. panta 4. punkts pieļauj šādu apturēšanu tikai līdz "*brīdim, kad kļūs zināms* apelācijas vai pārskatīšanas *rezultāts*" (mans izcēlums), t.i., *uz tiesvedības laiku*, tādējādi nodrošinot, ka patvēruma meklētājs netiks piespiedu kārtā izraidīts, pirms attiecīgā tiesa ir pieņēmusi lēmumu par pārsūtīšanas lēmuma likumību. Tāpēc Savienības likumdevēja piešķirtā rīcības brīvība valsts pārvaldes iestādēm ir vērsta uz *konkrētu mērķi* un principā ir *ierobežota laikā*. Šie aspekti pastiprina manu viedokli, ka pastāv būtiskas atšķirības starp Pārvaldes izmantoto pieeju un Savienības tiesību aktos noteikto normatīvo regulējumu.

87. Konkrētāk, nevar izslēgt, ka pārsūtīšanas lēmuma izpildes apturēšanu pamato pašu pārvaldes iestāžu intereses un jo īpaši *interese novērst atbildības nodošanu* pieprasījuma iesniedzējai dalībvalstij, proti, šajā gadījumā Vācijas Federatīvajai Republikai, saskaņā ar Dublinas III regulas 29. panta 1. punktu, jo šīs dalībvalsts pārvaldes iestādēm ir grūtības savlaicīgi veikt pārsūtīšanu veselības krīzes laikā [29]. Saskaņā ar Dublinas III regulas 29. panta 1. punktu sešu mēnešu termiņa pārtraukšana būtu devusi pārvaldes iestādēm "papildu laiku" pārsūtīšanas veikšanai.

88. Šo pieņēmumu, manuprāt, vismaz daļēji apstiprina prasītāju pamatlietā paskaidrojumi, kuri tiesas sēdē norādīja uz organizatoriskajām problēmām, ar kurām saskaras Vācijas iestādes. Tomēr Dublinas III regulas 27. panta 4. punkta piemērošana, kas pamatota ar šādiem apsvērumiem, būtu pretrunā šīs regulas 5. apsvērumā minētajam patvēruma pieteikumu ātras izskatīšanas mērķim [30]. Proti, pārsūtīšanas lēmuma izpildes apturēšana *uz nenoteiktu laiku* nevajadzīgi paildzina attiecīgās personas gaidīšanas laiku, lai gan šo laiku varētu izmantot, lai izskatītu tās patvēruma pieteikumu.

89. Kā Komisija pamatoti norādīja tiesas sēdē, šķiet nepieņemami, ka persona, kas meklē starptautisko aizsardzību, ilgstoši atrodas tiesiskās nenoteiktības situācijā. Turklāt jāņem vērā, ka, tā kā tādas globālas pandēmijas kā Covid-19 beigas nevar pietiekami droši prognozēt, Pārvaldes

[28] Neumann, C., "Offene Fragen rund um die Aussetzung der sofortigen Vollziehung in Dublin-Verfahren durch das BAMF", *Zeitschrift für Ausländerrecht und Ausländerpolitik*, Nr. 9, 2020, 318. lpp. Šis autors atzīst, ka pandēmijas situācijā var rasties šaubas par pārsūtīšanas lēmuma likumību. Tomēr tā uzskata, ka izpildes apturēšana, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 80. panta 4. punktu, patiesībā nav paredzēta, lai nodrošinātu tiesas kontroli, bet gan lai pēc lēmuma par izpildes apturēšanu atcelšanas administratīvās iestādes varētu atsākt pārsūtīšanu, tiklīdz ir izzudušas ar pandēmiju saistītās praktiskās grūtības.

[29] Petterson, P., "Abschiebungen und Corona – Auswirkungen der Pandemie auf die Asylrechtsprechung", *Zeitschrift für Ausländerrecht und Ausländerpolitik*, Nr. 7, 2020, 232. lpp. Šis autors uzskata, ka valsts pārvaldes iestāde nevar pārtraukt pārsūtīšanas termiņu pēc saviem ieskatiem. Šis termiņš ir nepieciešams, lai izpildītu Dublinas III regulas 27. panta 4. punkta prasības, proti, lai nodrošinātu patvēruma meklētāja tiesisko aizsardzību. Apturēšana, kuras vienīgais mērķis ir pārtraukt šo termiņu, drīzāk būtu "tiesību ļaunprātīga izmantošana". Autors uzskata, ka Pārvaldes izmantotās pieejas mērķis nav garantēt tiesisko aizsardzību.

[30] Skat. šo secinājumu 57. punktu.

pieeja praksē nozīmētu atlikšanu *sine die*, kas paralizētu kopējo Eiropas patvēruma sistēmu. Taču ir skaidrs, ka šāds rezultāts pilnīgi noteikti nebūtu vēlams. Šāda pieeja apdraudētu tiesisko drošību un kopējās Eiropas patvēruma sistēmas pienācīgu darbību [31].

4. Pārsūtīšanas lēmuma izpildes apturēšanas galvenais mērķis nevar būt izvairīšanās no pieprasījuma iesniedzējas valsts atbildības

90. Attiecībā uz konkrētajiem iemesliem, kas lika Pārvaldei apturēt pārsūtīšanas lēmumu izpildi, vēlos norādīt, ka Vācijas valdības un iesniedzējtiesas arguments, kurā ir uzsvērts, ka *tās dalībvalsts intereses, kura plāno veikt pārsūtīšanu, ir svarīgākas par patvēruma meklētāja interesēm*, ir zināmā mērā pretrunā šīs valdības izklāstītajai argumentācijai, saskaņā ar kuru iepriekš minētais lēmums par apturēšanu tika pieņemts, lai nodrošinātu patvēruma meklētāja efektīvu tiesību aizsardzību tiesā. Šī argumentācijas nekonsekvence rada šaubas par Pārvaldes pieejas patiesajiem nolūkiem.

91. Pilnības labad ir jānorāda, ka no iesniedzējtiesas nolēmumiem izriet, ka Pārvaldes lēmums apturēt pārsūtīšanas lēmuma izpildi tika pieņemts tikai pēc tam, kad Vācijas tiesa bija noraidījusi prasītāju lūgumu piemērot pagaidu noregulējuma pasākumus, lai piešķirtu prasībai apturošu iedarbību. Līdz ar to kompetentā tiesa jau iepriekš bija pieņēmusi nelabvēlīgu nolēmumu attiecībā uz to, ka prasītājiem pamatlietā ir jāpiešķir pagaidu tiesiskā aizsardzība. Tāpēc ir loģiski pieņemt, ka *šim tiesas nolēmumam bija pavisam citi iemesli nekā vēlāk* valsts pārvaldes iestāžu, t.i., veselības krīzes laikā, *pieņemtajam lēmumam*.

92. Tāpēc man šķiet, ka Pārvaldes lēmums apturēt pārsūtīšanas lēmuma izpildi *tika pieņemts nevis ar nolūku sagaidīt tiesvedības "rezultātu"*, kā to paredz Dublinas III regulas 27. panta 4. punkts, bet gan pamatojoties uz citiem apsvērumiem, kas nav minēti šajā tiesību normā, proti, ar mērķi novērst atbildības nodošanu saskaņā ar Dublinas III regulas 29. panta 1. punktu. Šādā gadījumā iespējamā strīda pastāvēšana tiesā būtu tikai *nejaušs apstāklis* [32]. No šī viedokļa Vācijas valdības izvirzītais arguments, ka Vācijas pārvaldes iestādes galu galā "sniedza labvēlīgu atbildi uz prasītāju pamatlietā tiesiskās aizsardzības pieteikumu", man nešķiet pārliecinošs.

93. Šādos apstākļos rodas jautājums, vai, ņemot vērā materiālo neiespējamību veikt pārsūtīšanu, nebūtu bijis piemērotāk atcelt pret attiecīgo personu pieņemto lēmumu par piespiedu izraidīšanu un uzņemties atbildību par tās starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu saskaņā ar Dublinas III regulas 17. panta 1. punktā paredzēto rīcības brīvības klauzulu. Jāatgādina, ka saskaņā ar LESD 67. panta 2. punktu un 80. pantu kopēja Eiropas patvēruma sistēma, kurā ietilpst Dublinas III regula, ir balstīta "dalībvalstu solidaritātē" un "taisnīgā atbildības sadalījumā" to starpā. Kā norādīts šīs regulas 22. apsvērumā, šī solidaritāte ir šīs sistēmas "izšķirošs elements". Ierosinātā pieeja atspoguļotu lielāku solidaritāti, jo īpaši ar tām dalībvalstīm, kuras saskaras gan ar veselības krīzes sekām, gan ar ievērojamām migrācijas plūsmām [33].

[31] Skat. šo secinājumu 69. un nākamos punktus.

[32] Lehnert, M. un Werdermann, D., "Aussetzungen der Dublin-Überstellungen durch das Bundesamt für Migration und Flüchtlinge während der Corona-Krise", *Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht*, 39. sēj., Nr. 18, 2020, 1310. un 1311. lpp. Šie autori uzskata, ka lēmums apturēt pārsūtīšanas lēmumu izpildi tika pieņemts, nevis "*pamatojoties* uz prasību", bet gan "*sakarā* ar pārsūdzību". Autori uzskata, ka lēmumos par apturēšanu nav iespējams identificēt ar attiecīgajām personām saistītu iemeslu, kas attaisno atkāpi no paātrināšanas mērķa.

[33] Skat. spriedumu, 2017. gada 26. jūlijs, *Jafari* (C-646/16, EU:C:2017:586, 100. punkts).

94. Protams, nevar izslēgt, ka gadījumos, kad strīds tiek izskatīts valsts tiesā, arguments par faktisko neiespējamību izpildīt pārsūtīšanas lēmumu var būt arī administratīvajā tiesā izskatāmā strīda priekšmets. Tomēr tam ir nepieciešams, *lai valsts procesuālās tiesības ļautu pusēm atsaukties uz šo argumentu minētā strīda kontekstā*. Šādā gadījumā būtu pamatoti apgalvot, ka lēmums par apturēšanu faktiski tika pieņemts "*līdz brīdim*, kad kļūst zināms apelācijas vai pārskatīšanas rezultāts" Dublinas III regulas 27. panta 4. punkta nozīmē (mans izcēlums). Kā jau esmu paskaidrojis šajos secinājumos[34], šī norma ir jāinterpretē tādējādi, ka tā attiecas uz lēmumiem par apturēšanu, ko valsts administratīvās iestādes pieņēmušas, pamatojoties uz attiecīgās personas iesniegtajā pārsūdzībā paustajām šaubām par pārsūtīšanas lēmuma likumību.

95. Šajā ziņā attiecībā uz pamatlietām ir pietiekami norādīt, ka nav pierādījumu, ka apgalvotais prettiesiskums, kas pamatots ar faktisko neiespējamību veikt pārsūtīšanu, būtu izvirzīts prasītāju pamatlietās celtajās prasībās. Jebkurā gadījumā iesniedzējtiesu nolēmumos nav ietverta nekāda konkrēta informācija šajā ziņā. Līdz ar to man šķiet, ka pat šajā gadījumā Dublinas III regulas 27. panta 4. punkta piemērošanas nosacījumi nav izpildīti.

96. Ņemot to vērā, uzskatu, ka iesniedzējtiesai ir jāizvērtē faktiskie apstākļi, lai ar vajadzīgo pārliecību noteiktu, vai Pārvaldes pamatojums apturēt pārsūtīšanas lēmuma izpildi bija *vienīgi tas, lai novērstu atbildības nodošanu* Vācijas Federatīvajai Republikai saskaņā ar Dublinas III regulas 29. panta 2. punktu, ņemot vērā grūtības, ar kurām saskārās Vācijas pārvaldes iestādes, lai laikus veiktu pārsūtīšanu veselības krīzes laikā, vai arī lai *garantētu* prasītājiem pamatlietā *efektīvu tiesību aizsardzību tiesā*[35]. Pirmajā gadījumā būtu jāizslēdz pārsūtīšanas termiņa pārtraukšana.

97. Otrajā gadījumā *uz iespēju pārtraukt pārsūtīšanas termiņu jāattiecina konkrēti nosacījumi*. Konkrētāk, Pārvaldei vajadzētu būt tiesīgai atsaukties uz Dublinas III regulas 27. panta 4. punktu un 29. panta 1. punktu, pamatojoties uz pagaidu faktisko neiespējamību veikt pārsūtīšanu Covid-19 pandēmijas dēļ, ciktāl lēmums par apturēšanu tika pieņemts, pamatojoties uz šaubām par pārsūtīšanas lēmuma likumību, kas radušās saistībā ar pārsūdzību par pārsūtīšanas lēmumu vai attiecīgās personas pārsūtīšanas lēmuma pārskatīšanu.

5. Starpsecinājumi

98. Ir norādes, ka Pārvalde, iespējams, ir apturējusi pārsūtīšanas lēmumu izpildi, lai izvairītos no atbildības pārnešanas pēc Dublinas III regulas 29. panta 2. punktā paredzētā sešu mēnešu termiņa beigām, jo veselības krīzes laikā bija grūtības laikus veikt patvēruma meklētāju pārsūtīšanu uz citām dalībvalstīm.

99. Ciktāl *šāds pamatojums pats par sevi nav likumīgs pamatojums, kas var attaisnot pārsūtīšanas termiņa pārtraukšanu* saskaņā ar minētās regulas 27. panta 4. punktu un 29. panta 1. punktu, šķiet, ka ir lietderīgi lūgt iesniedzējtiesu noskaidrot, vai lēmums par apturēšanu tika pieņemts *galvenokārt tāpēc, ka pastāvēja šaubas par pārsūtīšanas lēmuma likumību*.

[34] Skat. šo secinājumu 74. punktu.

[35] Šajā kontekstā ir svarīgi atzīmēt, ka *Bundesverwaltungsgericht* (Federālā administratīvā tiesa) savā judikatūrā ir atzinusi "tiesību ļaunprātīgas izmantošanas" risku saistībā ar Dublinas III regulas 27. panta 4. punkta piemērošanu, tostarp gadījumā, ja Vācijas pārvaldes iestādes lēmumu par pārsūtīšanas apturēšanu ir pieņēmušas *tikai ar mērķi pārtraukt termiņu*, pamatojoties uz to, ka šis termiņš nav ticis ievērots administrācijas pieļauto nepilnību dēļ (skat. *Bundesverwaltungsgericht* 2019. gada 8. janvāra spriedumu *BVerwG* 1 C 16.18, 27. punkts).

100. Tomēr ir jāprecizē, ka šāds pamatojums ir būtisks iepriekš minēto normu piemērošanas nolūkā tikai tad, ja šaubas par likumību *ir radušās tiesā saistībā ar strīdu*, proti, lēmuma par attiecīgās personas pārsūtīšanu pārsūdzību vai pārskatīšanu.

VI. Secinājumi

101. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, ierosinu Tiesai uz *Bundesverwaltungsgericht* (Federālā administratīvā tiesa, Vācija) uzdotajiem prejudiciālajiem jautājumiem atbildēt šādi:

1) Pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts administrācijai noteiktos apstākļos ir tiesības apturēt pārsūtīšanas lēmuma izpildi un tādējādi pārtraukt pārsūtīšanas termiņu saskaņā ar 27. panta 4. punktu un 29. panta 1. punktu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 604/2013 (2013. gada 26. jūnijs), ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā dalībvalstī.

2) Pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts administrācija var izmantot šīs pilnvaras ar nosacījumu, ka izpildes apturēšana tika pieprasīta galvenokārt tāpēc, ka valsts tiesā tika izteiktas šaubas par pārsūtīšanas lēmuma likumību, ceļot prasību par pārsūtīšanas lēmumu vai iesniedzot lūgumu veikt attiecīgās personas pārsūtīšanas lēmuma pārskatīšanu.

3) Tā kā administrācijas interese izvairīties no atbildības nodošanas pieprasījuma iesniedzējai dalībvalstij pēc Regulas Nr. 604/2013 29. panta 2. punktā paredzētā sešu mēnešu termiņa beigām grūtību Covid-19 pandēmijas laikā laikus veikt patvēruma meklētāju pārsūtīšanu uz citām dalībvalstīm dēļ pati par sevi nav likumīgs iemesls, kas varētu attaisnot pārsūtīšanas termiņa pārtraukšanu, iesniedzējtiesai ir jānoskaidro iemesli, kuru dēļ administrācija ir apturējusi attiecīgo pārsūtīšanas lēmumu izpildi.